

Fakulta financí a účetnictví

Vysoká škola ekonomická v Praze

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA Z VEDLEJŠÍ SPECIALIZACE UČITELSTVÍ ODBORNÝCH EKONOMICKÝCH PŘEDMĚTŮ

Název v jazyce studijní povinnosti Name in Task Language	Státní závěrečná zkouška z Učitelství odborných ekonomických předmětů		
Název česky Name in Czech	Státní závěrečná zkouška z Učitelství odborných ekonomických předmětů		
Název anglicky Name in English	Final State Exam in Teaching special economic subjects		
Ident ID		Počet kreditů Credits	3
Forma povinnosti Task Format	ústní / oral	Jazyk povinnosti Task Language	český / Czech
Garant Sponsor	Ing. Alena Králová, Ph.D.		
Vstupní předmět(y) Prerequisites	Podmínkou pro složení státní zkoušky z vedlejší specializace je získání všech kreditů ve struktuře předepsané pro danou vedlejší specializaci. Do státní zkoušky vstupují následující předměty: 1DP 419 Pedagogika 1DP 418 Pedagogická psychologie 1DP 505 Didaktika ekonomických předmětů		

Popis průběhu a klasifikace / Format and Assessment Description

Forma státní závěrečné zkoušky: ústní zkouška - student odpovídá na vylosované otázky

Obsah / Subject (okruhy, otázky)

OTÁZKY: PEDAGOGICKÁ PSYCHOLOGIE

1. Vztah biologické a sociální determinace ve vývoji a formování lidské osobnosti. Rozeberte na příkladu (determinace inteligence, specifických vývojových poruch učení apod.).
2. Sociální skupina, její znaky, druhy a působení skupinových vlivů. Jaký je význam sociálního klimatu ve třídě a jak může učitel přispívat k jeho zlepšování?
3. Uveďte základní znaky adolescence jako vývojového období a jejich vliv na proces výchovy a vzdělávání.
4. V čem spočívají charakteristické rysy psychiky dospělých a jejich vliv na proces učení a vyučování? Rozeberte psychologické aspekty vzdělávání pracujících.
5. Pedagogicko-psychologická diagnostika, její metody a možnosti aplikace pro učitele. Nové trendy hodnocení učebního potenciálu žáků a studentů.
6. Sociální interakce ve vzdělávání, vztahy mezi jednotlivými účastníky vzdělávacího procesu s důrazem na interakci učitel-žák. Pedagogická komunikace. Styly výchovy v rodině a ve škole.
7. Profesionální dovednosti učitele z hlediska pedagogické psychologie. Sociální dovednosti učitele a jejich uplatňování ve výchově a vzdělávání.
8. Lidské učení, jeho znaky, druhy, výsledky - uveďte relevantní příklady z praxe učitelů ekonomických předmětů. Vztah učení a zrání.
9. Koncepte učení, které významně ovlivnily pedagogickou psychologii. Základní psychologické zákony a podmínky úspěšného učení a jak jich může učitel ekonomických předmětů ve své práci využít.
10. Důležité koncepte vývojové psychologie a jejich význam pro práci učitele (kognitivní, osobnostní, sociální a morální vývoj jedince). Vývojové zákonitosti u studentů středních škol.
11. Psychologické aspekty školní úspěšnosti, její složky a determinanty. Vnímaná akademická

- účinnost žáků. Rozbor příčin špatného prospěchu žáka na různých typech škol.
12. Motivace, její struktura a význam pro zvyšování efektivity vyučovacího procesu. Potřeby a zájmy žáků, jejich úloha a utváření ve výchovně vzdělávacím procesu. Uvedte konkrétně, jak motivovat žáky k učení vybraného tématu z oblasti ekonomických předmětů.
 13. Vysvětlíte problematiku schopností a nadání a jejich význam pro vyučovací proces. Jaké otázky jsou spojeny s psychologickým testováním inteligence? Jak lze pracovat s talentovanými žáky v rámci výuky ekonomických předmětů?
 14. Rozeberte proces osvojování vědomostí a roli učitele v tomto procesu. Doložte příkladem z oblasti ekonomických předmětů. Jak byste vedl žáky k samostatnému získávání informací?
 15. Dynamické vlastnosti osobnosti. Emoce a jejich působení ve vzdělávacím procesu. Uvedte praktické využití znalostí o temperamentu žáků ve výchovně vzdělávací práci učitele.
 16. Vyšší poznávací procesy v ekonomickém vzdělání. Rozeberte oblast kognice a metakognice a možnosti jejich ovlivňování ze strany učitele. Jak lze tyto poznatky využít při rozvoji ekonomického myšlení?
 17. Individuální a skupinové rozdíly ve vzdělávání. Kognitivní styly a styly učení žáků. Tvořivost a možnosti jejího rozvoje.
 18. Pozornost, její význam v procesu učení a vyučování. Jak by měl učitel využívat vlastností pozornosti k upoutání a udržení pozornosti žáků ve vyučovací hodině? Uvedte na příkladu.
 19. Jaká je úloha paměti v procesu osvojování vědomostí, dovedností a návyků a jak lze využít zákonitostí paměti k prevenci zapomínání učiva? Jak byste čelil tendencím žáků k mechanickému zapamatování?
 20. Jaké psychohygienické zásady by měl učitel dodržovat při procesu učení, vyučování a zkoušení žáků? Problematika stresu a únavy žáka ve vyučovacím procesu.
 21. Vývoj a rozvoj morálních aspektů osobnosti. Charakter. Mnohostranný a jednostranný vývoj jedince a jeho pedagogicko-psychologické vymezení.
 22. Vůle a volní vlastnosti. Jak lze pozitivně působit na formování volních vlastností žáků středních škol? Na vybrané činnosti ze školního prostředí popište, jak při ní mohou působit volní procesy.
 23. Sociální učení a jeho formy. Socializace a výchova. Kooperace a její využití ve vzdělávání. Konflikty ve škole.
 24. Pedagogicko-psychologická problematika výchovných prostředků, odměny a tresty ve výchově, působení příkladu a modelu. Řešení výchovných obtíží a sociálně patologických jevů ve školní třídě.
 25. Formování osobnosti v náročných životních situacích. Stres, psychohygiena a možnosti supervize v práci učitele.

OTÁZKY: PEDAGOGIKA

1. Předmět pedagogiky, vymezení pojmu výchova a dalších pedagogických pojmů, soustava pedagogických disciplín
2. Determinanty vývoje člověka, úloha výchovy ve vývoji, problém vychovatelnosti. Negativní důsledky krajních stanovisek dvoufaktorové teorie
3. Výchova a společnost. Ekonomické a sociální souvislosti výchovy a vzdělávání
4. Školská politika Evropské unie, hlavní trendy a vzdělávací strategie
5. Pojetí výchovy a vzdělávání ve starověku
6. Výchova a vzdělávání ve středověku
7. Pedagogické názory v období renesance a humanismu
8. Pedagogický systém Jana Ámose Komenského, jeho význam pro dnešní dobu
9. Názory na výchovu a vzdělávání v Evropě v 17. – 20. století
10. Vývoj školství a pedagogické názory v českých zemích v 17. – 20. století, významné osobnosti
11. Vývoj školství a pedagogiky po vzniku samostatného Československa, současný stav
12. Hnutí tzv. „nové výchovy“ v 19. – 20. století, jeho příčiny, hlavní směry
13. Současné alternativní směry v pedagogické teorii a praxi
14. Vymezení pojmu obecná didaktika, problém cíle a obsahu vzdělání, vzdělávací programy. Mezipředmětové vztahy, pokusy o předmětovou integraci
15. Koncepce vyučování, jejich přednosti a nedostatky, didaktické zásady
16. Metody vyučování, jejich klasifikace a praktické užití. Didaktické technické prostředky
17. Organizační formy vyučování, problémy a perspektivy, modernizace forem. Využití v ekonomickém vzdělávání
18. Motivace žáka jako pedagogicko-psychologický problém, motivace při vyučování ekonomickým předmětům
19. Kontrola, hodnocení a klasifikace ve vyučování a v procesu výchovy. Hlavní problémy účelu a prostředků hodnocení, problém interpretace výsledků. Druhy a funkce zkoušek
20. Pedagogická diagnostika, její cíle, prostředky a význam v práci učitele
21. Osobnost učitele, podmínky jeho úspěšnosti. Příprava učitele na vyučování. Kompetence učitele, autorita a prestiž, aktuální problémy učitelské profese
22. Žák a školní třída, sociální chování žáka, možnosti pedagogického ovlivnění. Výchovný systém školy, řád školy, studentská samospráva, školní tradice

23. Morálka, její vývoj a význam v životě člověka. Svoboda a kázeň ve vztahu k odpovědnosti člověka. Morální rozvoj osobnosti, role výchovy
24. Výchovná funkce rodiny. Nedostatky v rodinné výchově a možnosti jejich překonávání. Spolupráce školy s rodiči žáků, organizace rodičů. Formy práce třídního učitele s rodiči žáků.
25. Sociální prostředí mládeže. Pedagogický problém využívání volného času. Mimoškolní instituce výchovné a sociální. Hlavní příčiny sociálně patologických jevů a prevence

OTÁZKY: DIDAKTIKA EKONOMICKÝCH PŘEDMĚTŮ

1. Didaktika jako vědní disciplína, předmět, metody, členění didaktiky, soudobé paradigma (konstruktivismus), struktura didaktiky v pojetí Malíře
2. Vzdělávání, výuka a učení včetně vymezení vazby systému výuky a subsystému učení, didaktický systém, jeho struktura, vazby a souvislosti, didaktická efektivnost
3. Funkce ekonomického vzdělávání
4. Cíle ekonomického vzdělávání, hierarchie a taxonomie cílů, formulace výchovně vzdělávacích cílů v pedagogické praxi
5. Didaktické zásady – přehled zásad a způsoby jejich aplikace v pedagogické praxi
6. Osobnost učitele ekonomických předmětů
7. Vyučovací styly učitelů s aplikací na ekonomické předměty
8. Učební styly žáků ve vazbě na ekonomické učivo
9. Vzdělávací obsah – teorie učiva ekonomických předmětů, specifické rysy, uspořádání učiva, postupy učitele při uspořádání a volbě struktur učiva při plánování a realizaci výuky
10. Didaktická analýza učiva a její aplikace v pedagogické praxi ve výuce ekonomických předmětů
11. Organizační formy výuky, jejich taxonomie, kritéria volby a základní principy aplikace, příklady z pedagogické praxe
12. Činnostní charakter výuky, integrace učiva a jejich průmět do integrovaných forem výuky
13. Vyučovací metody, jejich členění a didaktická účinnost, volba vyučovacích metod a způsoby jejich aplikace v pedagogické praxi ve výuce ekonomických předmětů
14. Hodnocení výsledků vzdělávání, zkoušení a testování, kritéria a principy pro práci učitele
15. Koncepce v ekonomickém vzdělávání – jejich členění a využitelnost v pedagogické praxi
16. Materiální didaktické prostředky, jejich taxonomie a přístupy k praktickému využití ve výuce ekonomických předmětů
17. Dvoustupňové kurikulum a jeho průmět do koncepční a běžné práce učitele ekonomických předmětů, nejdůležitější učební dokumenty školního kurikula a jejich využití učitelem
18. Tvorba tematických plánů a příprav na vyučování – charakteristika těchto pedagogických dokumentů, jejich struktura, náležitosti a způsoby tvorby a aplikace v praxi
19. Hospitační činnost ve výuce ekonomických předmětů
20. Příprava žáků na maturitní zkoušku se zaměřením na didaktické testy ve společné části maturitní zkoušky u volitelného předmětu Občanský a společenskovední základ

24. 09. 2015

KDEP

Literatura / Reading

ISBN	Název knihy Book Title	Autoři Authors	Rok Year
	Literatura je shodná s literaturou předepsanou pro předměty vcházející do státní závěrečné zkoušky		